

Pedagogiske mapper på nett

2014/2015 – RESULT UiT Norges arktiske universitet

Denne rapporten omhandler et utviklingsarbeid knyttet til pedagogisk mappe som arbeids- og vurderingsform for vitenskapelig ansattes pedagogiske kvalifikasjoner, med særlig fokus på de mulighetene og utfordringene som ligger i å lage mappen digital og legge den åpent ut på nett. Vurderingsformen i Program for pedagogisk basiskompetanse for høyere utdanning ved UiT Norges arktiske universitet har siden 2008 vært mappevurdering, og disse mappene omtales som “pedagogiske mapper”. En pedagogisk mappe er en organisert dokumentasjon av utvikling og oppnådd pedagogisk kompetanse. Fra og med høsten 2014/våren 2015 skal alle deltakerne i programmet levere sin pedagogiske mappe i digital form, det vil si at mappene skal foreligge tilgjengelig på nett med muligheter for ulik grad av åpenhet. En «digital mappe» er altså i denne sammenhengen å forstå som en mappe som lages og publiseres i en nettbasert plattform.

Pedagogisk mappe som arbeids- og vurderingsform

Når vi ved UiT Norges arktiske universitet har valgt pedagogiske mappe som vurderingsform for godkjenning av pedagogiske kvalifikasjoner, har det mange grunner. Allern (2008) viser blant annet til at pedagogiske mapper introduseres med intensjon om å motivere de som underviser i høyere utdanning til egenutvikling og samarbeid med andre. Det dreier seg om utvikling av pedagogisk kompetanse og dernest kunne dokumentere denne kompetansen. Videre poengterer Allern (2008) at: «Mappen viser den enkelte lærers individualitet gjennom utvalg av artefakter/arbeid og refleksjon, og den er en dokumentasjon av utvikling og kompetanse. Den vil være en helhetlig presentasjon av en persons profesjonelle dyktighet. Den motsvarer en forskers liste over og dokumentasjon av forskningsresultater gjennom publikasjoner.»

Pedagogiske mapper fremstår dermed samlet sett både som prosessredskap og produkt: formålet med den pedagogiske mappen er å *motivere* til utvikling gjennom at mappen i seg selv kan være et *redskap* for utvikling, og mappen skal dessuten være en *dokumentasjon* av utvikling av pedagogisk kompetanse.

Pedagogiske mapper på nett – aktuelle pedagogiske problemstillinger

Det reiser seg både generelle og mer spesifikke pedagogiske problemstillinger i tilknytning til at mappene fra og med 2014/2015 skal leveres i digitalt format på nett, som for eksempel:

- A) Hvordan kan transparensen i digitale mapper gjøre mappene til enda bedre pedagogiske redskap, for prosessorientert skiving, for samarbeid og “med-deltaker-vurdering” mellom deltakerne, for veiledningsprosessen, for formativ vurdering generelt?

- B) Stemmer læringsmålene i programmet godt overens med aktivitetene og vurderingsformen? Hvordan kan vi sørge for at det er god sammenheng (alignment) mellom læringsmålene i programmet, læringsaktivitetene og vurderings- og dokumentasjonsform? Vet vi nok om hva vi vil med programmet og hva vi vil med pedagogiske mapper på nett?

C) Man skiller normalt mellom arbeidsmapper og presentasjonsmapper.¹ Men, er mappen først og fremst et instrument for å dokumentere kompetanse (lage undervisnings-CV, for summativ vurdering eller kompetanseopptrykk) eller er mappen til for deltakerens egen pedagogikk-faglige læring og utvikling? Hvordan kan vi sikre deltakerens behov for å vise ærlighet/ åpenhet/ sårbarhet (prosess) og en samtidig best mulig selvpresentasjon (produkt)?

D) Hvordan legger vi til rette for at deltakerne skal opparbeide seg digitale ferdigheter og kompetanse gjennom arbeidet med mappen? I hvor stor grad skal vi fra vår side ha et særlig fokus på bruk av ulike former for teknologi og ulike typer av digitale medier i arbeidet med mappen nå som den skal være digital?²

E) Hvordan kan vi fra vår side sett legge opp arbeidet slik at det i størst mulig grad kan ha overføringsverdi til ulike aspekter av deltakernes egen undervisning (og eventuelle innføring av digital mappevurdering i sine kurs) og slik at det blir "eksemplarisk"?

F) Hvordan kan vi unngå at åpne pedagogiske mapper på nett medfører en uheldig standardisering og strømlinjeforming av mappene? Hvordan kan vi sikre et personlig uttrykk og et fortsatt mangfold av generer, uttrykksformer og strukturer i mappene?

Pedagogiske mapper på nett – konkrete utfordringer

Når vi våren og høsten 2014 har forberedt innføringen av digitale pedagogiske mapper er det særlig tre mer konkrete utfordringer som har dukket opp, og som vi har jobbet for å finne løsninger på:

1) *Valg av teknologisk plattform*: Vi har i en tidligere pilot (del av «Prøveprosjektet integrering av universitetspedagogikk og IKT» ved UiT i 2011/2012) benyttet WebFronter for de som har ønsket å utvikle en digital pedagogisk mappe. Det har imidlertid dreid seg om veldig få deltakere. Webfronter er en publiseringsløsning i Fronter som innebærer mye manuelt arbeid som må gjøres av våre teknologer, og er derfor lite bærekraftig på sikt. Vi har derfor valgt å gå over på bloggplattformen WordPress. WordPress er ikke nødvendigvis det enkleste verktøyet, da det forutsetter litt over middels digital kompetanse hos deltakerne, men plattformen har en tiltalende estetikk. En annen fordel er at vi kan benytte den installasjonen av WordPress som IT-avdelinga har, og vi får da en sikker og godt driftet løsning, der vi (UiT) som institusjon selv har kontroll og kan håndheve for eksempel personvern hensyn.

2) *Graden av transparens*: Vi har valgt å gå for en løsning der vi anbefaler deltakerne å legge mappene åpent ut på nett, med mulighet for å passordbeskytte enkelte sensitive dokumenter. De bør selv vurdere nytten av «åpenhet versus ærlighet», og dette er også noe vi vil ta opp til diskusjon i gruppen. Dersom deltakeren ønsker det må deler av mappene kunne være åpne kun for deltaker,

---

¹ Dysthe skiller i 2002 mellom tre ulike typer av mapper på grunnlag av funksjon og mottaker: 1. læringsmappe, et redskap for deltakerens egen utvikling, 2. vurderingsmappe, som er fokusert mot den summative vurderingen og 3. kompetansemappe, som utarbeides med tanke på kompetanseopptrykk eller jobbsøking. (Dysthe 2002)

² Higdem, Lien og Sandvik argumenterer for at digitale pedagogiske mapper, forutsatt at de inneholder multimediale uttrykk, vil kunne gi en bredere vurdering av pedagogisk kompetanse ved opptrykk. (Higdem, Lien og Sandvik 2008)

mentor og vurderer. De delene av mappen dette kan være aktuelt for er for eksempel skjemaene brukt til kollegaveiledning, da disse kan være sensitive å vise fram i offentligheten for både deltakeren selv og for samarbeidende kollega. Det er særlig viktig at man ikke holder tilbake kritiske vurderinger av egen og andres undervisning her. Vi anbefaler derfor passordbeskyttelse av disse, og gjør deltakerne oppmerksom på at all omtale av enkeltpersoner er omfattet av personvernlovgivningen. Underveis i arbeidet med mappene er det en stor fordel at mappene ligger åpent mellom alle deltakerne i programmet. Enkel tilgang til hverandres mapper er viktig blant annet for at de skal kunne arbeide sammen på ulike vis med mappene og være hverandres «kritiske venner».

3) *Forskjeller som ligger i å publisere mappene på nett*: Det å publisere på nett gir noen muligheter og noen begrensinger. Blant annet vil forskjellene være organisering/ struktur, lengde på tekst og variert mediebruk. I denne første runden vektlegger vi imidlertid at deltakerne primært skal etablere egen pedagogisk mappe på nett, ved å legge ut rene tekster. Dette kan sies å være det laveste nivået av å utnytte potensialet som ligger i pedagogiske mapper på nett. Videre steg kan være det å legge inn kommentarfelt i mappene, å hyperlenke, å lenke ut på nett til ulike ressurser med kommentarer, embedde bilder, videoforelesninger, lydfiler, demonstrasjoner, opptak fra undervisning i nettmøteapplikasjoner etc. Her vil engasjerte og digitalt mediekompetente deltakere selv kunne ta grep, men vi gjør ikke avansert multimedial bruk til et av læringsmålene for årets kull. Imidlertid planlegger vi å arrangere en workshop til høsten med dette som fokus og der læringsmålene vil dreie seg om utvikling av digital mediekompetanse.

Grad av åpenhet og offentlighet i mappene

Vi legger opp til en enkel håndtering av tre ulike “visninger”:

- Det som vises kun for den enkelte deltaker (eier av mappen og administrator)
- Det som underveis i prosessen deles semi-åpent med mentor og de andre deltakerne. Her anbefaler vi at mappene ikke skal være søkbare (ikke indekserbare) for søkemotorer.
- Det som vises ved ferdigstilling, med noen passordbelagt dokumenter med tilgang for mentor og sensor – altså åpent eller semi-åpent med noe passordbelagt materiale. Ved ferdigstilling skal deltakerne kunne velge hvorvidt mappen skal være søkbar fra søkemotorer (indekserbare) eller ikke, men vi anbefaler at de gjøres søkbare.

Vi legger altså ikke opp til at mappene skal kunne kommenteres på underveis av offentligheten (i alle fall ikke for dette første “kullet”), men de skal kunne kommenteres på underveis av mentor og andre deltakere.

Det å gjøre mappene mest mulig åpent tilgjengelig ved ferdigstilt og godkjent mappe har flere fordeler. Det dreier seg mest om ulike pedagogiske begrunnelser, der det er vanlig å anta at man får de største gevinstene av digitalt mappearbeid når mappene er helt åpne:

- En mer autentisk (og mer motiverende) skrivesituasjon underveis, man forholder seg ikke bare til en vurderingskomite, men reelle lesere.
- Det at man reelt skal publisere på nett vil medføre at man med nødvendighet utvikler sin digitale kompetanse, om for eksempel opphavsrett, men også digital kompetanse som en type kommunikativ kompetanse for nett/ digital dannelse.

- Det kan motivere til at man ønsker å endre og forbedre mappen, og med det utvikle sin pedagogiske kompetanse videre, også etter at mappen er godkjent.
- Det vil fremme kunnskaps- og erfaringsdeling mellom undervisere i høyere utdanning, fra en lukket til en mer åpen kunnskapsprosess.
- Ved at mappen er tilgjengelig for de andre kursdeltakerne underveis kan man internt i kullet samarbeide på ulike måter, i ulike faser av arbeidet med mappen. Mappen må selvsagt ikke være åpent tilgjengelig for all verden for å få til dette. Man går dermed fra en individuell til en kollektivt orientert læringsprosess.

Kort oppsummert; ved å legge opp til at mappene skal være mest mulig åpne ønsker vi for det første å utnytte det didaktiske potensialet i mappevurdering. For det andre bidrar vi på en synlig måte til satsningen på digital kompetanse, dette i tråd med et av de fem satsningsområdene i strategien for UiT Norges arktiske universitet fram mot 2020. For det tredje kan egne erfaringer med transparent digital mappevurdering for undervisere motivere til at de selv tar i bruk digital mappevurdering ovenfor sine egne studenter, og med det bidra til å utvikle digital kompetanse også hos studentene.³

Avslutningsvis er det viktig å peke på at offentlig tilgjengelige pedagogiske mapper på nett også kan bidra til en kollektiv markedsføring av egen virksomhet for institusjonen, ovenfor potensielle studenter så vel som ovenfor potensielle nye ansatte (Higdem, Lien og Sandvik 2008). Slik vi ser det er imidlertid det aller viktigste fortrinnet med åpne digitale mapper de gevinstene som ligger i pedagogisk kunnskaps- og erfaringsdeling i sektoren og utvikling av digital kompetanse hos underviserne.

Tromsø 17.02.2015

Mariann Solberg og Ragnhild Sandvoll

Litteratur:

Allern, M 2008: *Pedagogiske mapper*, <http://www.uvett.uit.no/result/pm/kbase/intro.html>

Dysthe, O 2002, Mapper som lærings- og vurderingsreisskap. *Uniped* nr. 2 2002

Dysthe, O & Engelsen, K S (red) 2003: *Mapper som pedagogisk redskap: Perspektiver og erfaringer*. Oslo: abstrakt forlag.

Higdem U, Lien, G & Sandvik, K 2008: *Pedagogiske mapper for digital dokumentasjon og deling av Kompetanse*, *Uniped*, 3/2009, side 30–43.

Nordkvelle, Y T 2007: *Digitale mapper i høyere utdanning - Omfang, bruk og trender for framtida*. Norgesuniversitetets skriftserie nr. 3/2007

Skyttermoen, T 2011: Mer enn vurdering? Om digitale kompetansemapper i høyere utdanning. *Uniped*, 4/2011, side 58–72.

---

³ Skyttermoen argumenterer for at digitale kompetansemapper for studenter også har et potensial i deres overgang fra høyere utdanning og inn i arbeidslivet. Dette kan på sikt være et ytterligere argument for at undervisere bør opparbeide den type pedagogisk og digital kompetanse vi har omtalt i dette notatet. (Skyttermoen 2011)